

inkluderende
arbeidsliv

Sykefraværsoppfølging:

Tilretteleggingsplikt og styringsrett

Seniorrådgiver/Jurist Odd Andr. Hoika

Ett års sykmelding – hva nå?

SYK 1 ÅR Sykepenger

SYK 2 ÅR Arbeidsavklaringspenger

- Tilrettelegging etter aml § 4-6?
- Tilbudt tilrettelegging evt omplassering
- Oppfølging etter sykefraværsrutiner
- Oppfølgingsplan etter aml § 4-6
- Gradert sykemelding
- Dokumentasjon av alle tiltak

- Dtl. § 26?
- Permisjonsregler og rutiner?
- Bedriftsinterne tiltak
- Medisinsk rehabilitering
- Omplassering til passende arbeid
- Arbeidsavklaringspenger
- Varig ytelse fra NAV el. andre?

Arbeid??

Oppsigelse??

Oppsigelsesvern i 12 mnd jf AML §15-8, 1. og 2. ledd

TILRETTELEGGINGSPLIKT

Juridiske forhold ved sykefravær

Arbeidsmiljøloven

§ 4-6. Særlig om tilrettelegging for arbeidstakere med redusert arbeidsevne

Hvis en arbeidstaker har fått **redusert arbeidsevne** som følge av **ulykke, sykdom, slitasje** e.l., **skal** arbeidsgiver, **så langt det er mulig**, iverksette nødvendige tiltak for at arbeidstaker skal kunne **beholde** eller **få et passende arbeid**. Arbeidstaker skal fortrinnsvis gis anledning til å **fortsette i sitt vanlige arbeid**, eventuelt etter **særskilt tilrettelegging av arbeidet eller arbeidstiden**, endringer i arbeidsutstyr, gjennomgått arbeidsrettede tiltak e.l.

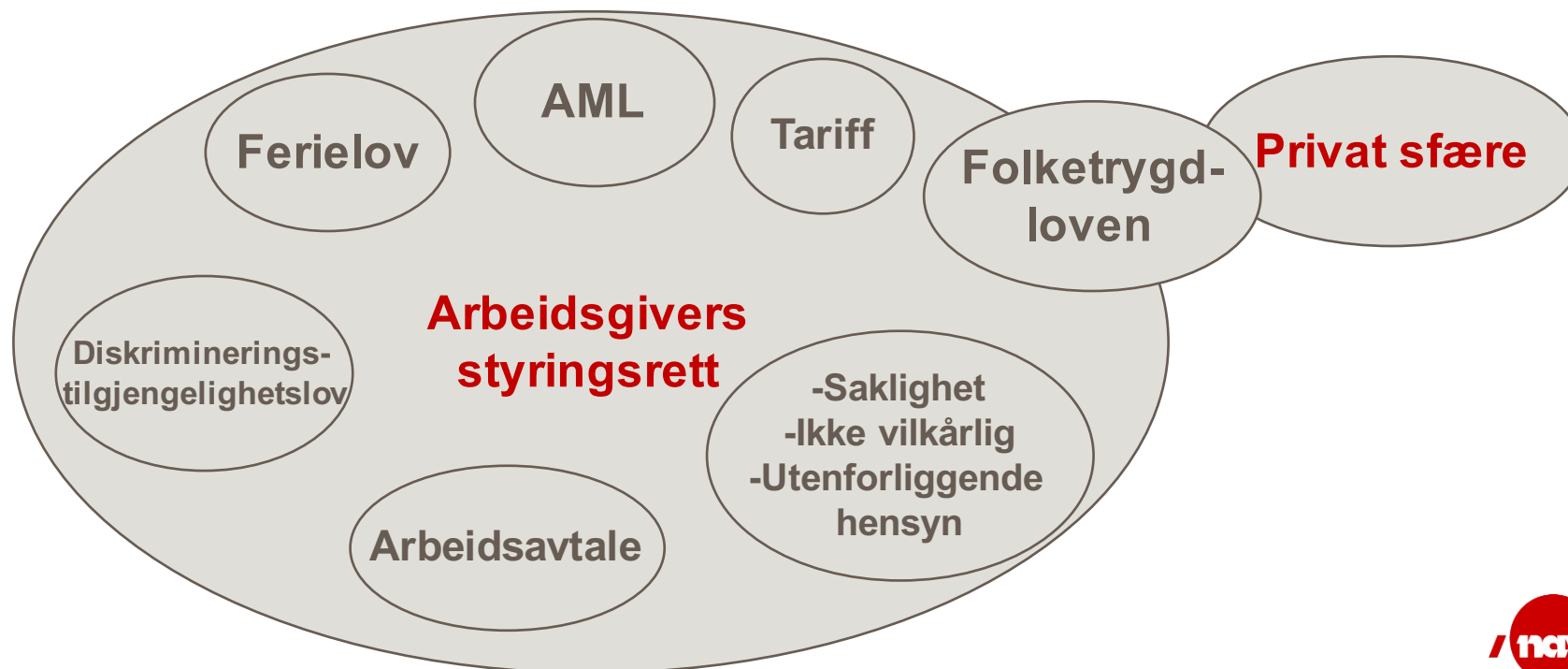
Tilretteleggingsplikt og styringsrett

De tre trinn

1. Tilrettelegging i **hovedstilling** (innenfor allerede **eksisterende arbeidsavtale**) *Jfr. AML § 4-6, 1. og 2. setning*
2. Omklassering til **annet passende arbeid** (fremdeles innenfor **eksisterende arbeidsavtale**) *Jfr. AML § 4-6, 1. setning*
3. Tilbud om **ethvert arbeid** (utenfor eksisterende arbeidsavtale) *Prop. 89 L (2010–2011) – Pkt. 3.2.3, s. 14, høyre spalte*

Tilretteleggingsplikt og styringsrett

Høyesterett Rt. 2000 s. 1602: «Arbeidsgiveren har i henhold til styringsretten rett til å **organisere, lede, kontrollere og fordele** arbeidet, men dette må skje innenfor rammen av det arbeidsforhold som er inngått.»

Tilretteleggingsplikt og styringsrett

Folketrygdloven

§ 8-4. Arbeidsuførhet

Sykepenger ytes til den som er arbeidsufør på grunn av en funksjonsnedsettelse som **klart skyldes** sykdom eller skade.

Arbeidsuførhet som skyldes **sosiale eller økonomiske problemer** o.l., gir **ikke rett** til sykepenger.

For å få rett til sykepenger skal medlemmet så tidlig som mulig og senest innen 8 uker prøve seg i arbeidsrelatert aktivitet, jf. arbeidsmiljøloven § 4-6 første ledd og folketrygdloven § 8-7 a første ledd, unntatt når medisinske grunner klart er til hinder for slik aktivitet. Det kan unntaksvis likevel ytes sykepenger utover 8 uker dersom arbeidsrelaterte aktiviteter ikke kan gjennomføres på arbeidsplassen.

Aktivitetsplikt – to lover – samme tilfelle

Arbeidsmiljøloven § 2-3

Arbeidstaker skal

- Medvirke ved **utarbeiding og gjennomføring av oppfølgingsplan**, jfr. Arbeidsmiljøloven § 2-3 (2) f
- **Delta i dialogmøter**, jfr. Arbeidsmiljøloven § 2-3, (2) g
Manglende medvirkning - Arbeidsgiver bør vurdere konsekvenser for arbeidsavtalen?

Folketrygdloven 8-8

Retten til sykepenger faller bort dersom medlemmet **uten rimelig grunn neker å gi opplysninger** eller **medvirke til utredning**, eller uten rimelig grunn **neker å ta imot tilbud om behandling, rehabilitering, tilrettelegging av arbeid og arbeidsutprøving** eller **arbeidsrettede tiltak**, se også § 21-8. Det samme gjelder dersom medlemmet uten rimelig grunn **unnlater å medvirke ved utarbeiding og gjennomføring av oppfølgingsplaner eller unnlater å delta i dialogmøter** som nevnt i første ledd.

Manglende medvirkning - NAV bør vurdere stans av sykepenger?

Legen en viktig aktør – roller og plikter

Viktig å se at man alltid er sykmeldt fra noe

– altså har arbeidstaker mistet inntekt

– -> Folketrygdloven -> inntektssikring

Legen fungerer som en medisinsk sakkyndig for NAV

Legen er betalt av staten for å gjøre en medisinsk sakkyndig vurdering opp mot hva arbeidstaker er sykmeldt fra (funksjonsvurdering)

Hvis den medisinske vurdering er mangelfull eller feil så blir også vedtak om utbetaling av sykepenger feil

Legen en viktig aktør – roller og plikter

Folketrygdloven § 8-7, tredje ledd – Legens plikter

”Vurderingen av arbeidsuførheten skal ta utgangspunkt i en **funksjonsvurdering**. Legen **skal alltid** vurdere om medlemmet kan være i **arbeid** eller **arbeidsrelatert aktivitet**. Legen og annet helsepersonell **plikter i samarbeid med arbeidstakeren og eventuelt arbeidsgiveren** å gi **nærmere vurdering** av arbeidstakerens **funksjonsevne**.”

Funksjonsvurdering - Som følge av IA-avtalen innførte lovgiver en plikt for arbeidstaker og lege til å gi nødvendige opplysninger til arbeidsgivere med hensyn til arbeidstakernes funksjonsevne.

Funksjonsevne - Bestemmelsen skal sikre at mulighetene for arbeidsrelatert aktivitet vurderes av legen, ...

Tilretteleggingsplikt og styringsrett

”Manglende informasjon/kommunikasjon” - LB 2002-02867

” Lagmannsretten finner i nærværende sak tilstrekkelig sannsynliggjort at B ikke ble sagt opp på grunn av sykefraværet, men utelukkende på grunn av hans manglende informasjon/kommunikasjon under fraværet. Forholdet rammes derfor ikke av begrensningen i §64.....

...Lagmannsretten er enig i at bedriften vel burde klart å oppspore B gjennom hans foreldres adresse, og at den også kanskje burde valgt å gå veien om en advarsel først. Men XXX AS skulle på den annen side ikke behøve å drive detektivarbeide i en travel høysesong, og det pålå i utgangspunktet B å sørge for nødvendig kommunikasjon om fraværet - ikke arbeidsgiveren.”

- Oppsigelse etter 5 uker uten advarsel (dissens) – ny kranfører måtte leies inn

Tilretteleggingsplikt og styringsrett

«...ikke manglende medvirkning» - LG-2011-134455

En sykemeldt arbeidstaker i en produksjonsbedrift ble avskjediget fordi han andre dagen av en 4 dagers sykemelding ikke møtte til samtale hos arbeidsgiver for å drøfte ev. restarbeidsevne. Lagmannsretten forkastet anke fra arbeidsgiver over tingrettens dom som kjente avskjeden ugyldig samt tilkjente arbeidstaker oppreisning med kr. 40.000.

A har ikke gjort seg skyldig i grovt pliktbrudd eller annet vesentlig mislighold av arbeidsavtalen, jfr. også tingrettens bemerkninger:

« ..... ikke anses som noe pliktbrudd fra arbeidstakers side at han ikke møtte opp på arbeidsplassen fredag 3. desember 2010. .... Når arbeidsgiver da pålegger ham å møte opp på arbeidsplassen for å diskutere alternative arbeidsoppgaver samme dag, mener retten at arbeidstaker må være berettiget til å unnlate å møte med henvisning til legens vurdering. ...svært kort sykmeldingsperiode på kun to dager, der formålet var å få ro etter en akutt skade. Hadde det vært tale om en lengre sykemelding, med behov for å diskutere tilpasninger på lengre sikt, kunne saken etter omstendighetene stilt seg annerledes. .... Den informasjon arbeidsgiver hadde ... forventning om å få i den aktuelle situasjonen, hadde man mulighet til å skaffe seg uten å kreve fysisk oppmøte på arbeidsplassen. »